

Nr 131.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående höjning av traktamentsersättning, utgående enligt allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210) m. m.

(5:e avd.)

I propositionen nr 178 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 6 april 1951, föreslagit riksdagen att dels godkänna vid propositionen fogat förslag till förordning om höjning av traktamentsersättning, utgående enligt allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210), dels ock medgiva, att reservbefäls-traktamentena höjas med två kronor för dygn.

Berörda författningsförslag är av följande lydelse:

Förslag

till

förordning om höjning av traktamentsersättning, utgående enligt allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210).

Häri genom förordnas, att traktamentsersättning, utgående enligt allmänna resereglementet den 27 juni 1929, skall inom samtliga traktamentsklasser höjas med två kronor för dag, varav mer än åtta timmar tagits i anspråk för resa eller förrättning, samt med två kronor för natt.

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 1951.

I 33 § statens allmänna avlöningsreglemente finnas bestämmelser meddelade angående vissa särskilda ersättningar, som tillkomma tjänstemän för beräknade eller styrkta utgifter på grund av tjänsten.

Angående *ersättning vid resa* för förrättning i statens ärenden hänvisas i 33 § 1 mom. avlöningsreglementet till vad därom stadgas i allmänna resereglementet och i särskilda av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter. Nu gällande allmänna resereglemente fastställdes den 27 juni 1929 (nr 210). Till resereglementet höra tillägsbestämmelser, vilka återfinnas i kungörelsen den 30 december 1946 (nr 901).

Ersättning vid resa inom riket för förrättning i statens ärenden utgår i form av dels resekostnadsersättning, dels traktamentsersättning. Resekostnadsersättningen motsvarar i allmänhet tjänstemannens verkliga kostnad för färdbiljetter o. d. Traktamentsersättningen, vilken är avsedd att täcka den merkostnad, främst för mat och logi, som förrättningen förorsakar tjänstemannen, utgår däremot med vissa i reglementet angivna belopp, vilka avvägts så att de antagits i allmänhet täcka nämnda merkostnad. Traktamentets storlek är i viss mån beroende av tjänstemannens löneställning. Tjänstemännen hänförs därför alltefter lönegradsplaceringen till fyra olika traktamentsklasser. Traktamentsbeloppen ha höjts vid olika tillfällen, senast från och med den 1 januari 1947.

För närvarande utgå traktamentena med de belopp, som framgå av följande tabell.

	Traktamentsklasser			
	A	B	C	D
För dag	17 kronor	14 kronor	12 kronor	10 kronor
» natt	10 kronor	9 kronor	8 kronor	7 kronor
Tillhoppa för dygn	27 kronor	23 kronor	20 kronor	17 kronor

Enligt i 17 § resereglementet meddelade bestämmelser skall i regel traktamentsersättning icke utgå för dag, varav högst 3 timmar tagits i anspråk för resa eller förrättning, eller för natt, varav högst 1 timme sålunda tagits i anspråk. För dag, varav mer än 3 men högst 8 timmar tagits i anspråk för resa eller förrättning, utgår traktamentsersättningen med hälften av det i tabellen upptagna beloppet.

I anslutning till resereglementet har Kungl. Maj:t utfärdat ett stort antal särskilda föreskrifter för olika förvaltningsområden. Dessa föreskrifter innebära i allmänhet en begränsning av den rätt till ersättning, som skulle föreligga enligt resereglementets bestämmelser, och gälla i regel endast vid förrättningar inom det distrikt (län etc.), till vilket vederbörandes tjänstgöring huvudsakligen är förlagd. Dylika föreskrifter bruka sammanföras under den gemensamma benämningen besparingsreglementen.

Enligt 33 § 3 mom. statens allmänna avlöningsreglemente äger tjänsteman åtnjuta *tjänstgöringstraktamente* under tjänstgöring å annan ort inom riket än stationeringsorten. Sådant traktamente utgår enligt av Kungl. Maj:t i tilläggsbestämmelserna till avlöningsreglementet meddelade föreskrifter. Antalet traktamentsklasser och beloppen i de olika klasserna äro desamma, som fastställts för resetraktamentet enligt allmänna resereglementet.

Enär behov visat sig föreligga av en allmän översyn av bland annat förutnämnda bestämmelser, tillkallades med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 november 1949 tre sakkunniga med uppdrag att verkställa översyn av allmänna resereglementet m. m. De sakkunniga, som antagit benäm-

ningen 1949 års reseersättningskommitté, ha icke ännu slutfört sitt uppdrag.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 21 december 1950 dagtecknad skrivelse ha *Statstjänarkartellen*, *Statstjänstemännens riksförbund* och *Tjänstemännens centralorganisation* gjort gemensam framställning i fråga om en höjning av rese- och tjänstgöringstraktamentena. Häröver ha *statens priskontrollnämnd* och *statskontoret* avgivit infordrande utlåtanden.

Beträffande innehållet i nyssnämnda framställning från personalorganisationerna samt i remissyttrandena får utskottet hänvisa till propositionen, s. 4—6.

Vid förhandlingar med statstjänstemännens huvudorganisationer — *Statstjänarkartellen*, *Statstjänstemännens riksförbund*, *Sveriges akademikers centralorganisation* och *Tjänstemännens centralorganisation* — har den i framställningen berörda frågan om höjning av traktamentenas belopp upptagits till behandling. Därvid har den 3 april 1951, under förutsättning av riksdagens godkännande, med *Statstjänarkartellen*, *Statstjänstemännens riksförbund* och *Tjänstemännens centralorganisation* träffats en överenskommelse av innebörd, att traktamentsersättning, som utgår enligt allmänna resereglementet, inom samtliga traktamentsklasser höjes med två kronor för dag, varav mer än åtta timmar tagits i anspråk, samt med två kronor för natt. Höjningen borde enligt överenskommelsen ske snarast, om möjligt redan från och med den 1 maj 1951.

Sveriges akademikers centralorganisation har förklarat sig av principiella skäl icke kunna biträda överenskommelsen.

Departementschefen har för sin del anfört följande.

»Såsom framgår av statskontorets utlåtande i ärendet kunna vissa betänkligheter anföras mot att under pågående översyn av allmänna resereglementet framlägga förslag om en höjning av traktamentsersättningarna. Denna översyn avser visserligen huvudsakligen en teknisk överarbetning av gällande bestämmelser, men frågan om grunderna för traktamentenas utgående är nära sammanhängande med bl. a. spörsmålet om traktamentenas storlek. Detta gäller framför allt storleken av traktamentsersättningen vid resa eller förrättning, som icke tager hel dag i anspråk.

Emellertid ha priserna inom hotell- och restaurangnäringen stigit avsevärt, sedan de nuvarande traktamentsbeloppen fastställdes. Med hänsyn härtill anser jag, trots nyssnämnda betänkligheter, att dessa belopp böra i viss mån höjas.

Med beaktande av de i det föregående återgivna uppgifterna om prisstegringens storlek synes höjningen skäligen böra uppgå till de i förenämnda överenskommelse angivna beloppen eller således 2 kronor för dag och 2 kronor för natt inom samtliga traktamentsklasser. Då emellertid prisstegringen obestriddligen är mindre kännbar vid resor och förrättningar, som föranleda förrättningsmannens frånvaro från tjänstgöringsorten under blott några

timmar — ett endast till hälften reducerat traktamente utgår ju vid kortvariga resor — anser jag att förhöjningen av dagtraktamentena icke bör gälla vid andra resor eller förrättningar än sådana, som taga mer än 8 timmar i anspråk.

Med hänsyn till att den föreslagna förhöjningen av traktamentsbeloppen i avvaktan på resultatet av 1949 års reseersättningskommittés arbete får anses ha provisorisk karaktär torde föreskrifter om beloppens förhöjning icke böra intagas i allmänna resereglementet utan meddelas i särskild författning, vilken bör träda i kraft snarast möjligt.

I enlighet med det anförda har inom civildepartementet utarbetats *förslag till förordning om höjning av traktamentsersättning, utgående enligt allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210)*. Förslaget torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

De i tilläggsbestämmelserna till statens allmänna avlöningsreglemente meddelade föreskrifterna om tjänstgöringstraktamente torde böra ändras till att motsvara vad sålunda föreslagits i fråga om traktamentsersättning enligt resereglementet. Vidare böra justeringar vidtagas i de s. k. besparingsreglementena. Det ankommer på Kungl. Maj:t att utfärda föreskrifter i dessa hänseenden.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att Centralstyrelsen för de svenska reservofficersförbunden och Svenska reservunderofficersförbundet i skrivelse den 24 februari 1951 hemställt, att i avvaktan på resultatet av 1949 års reseersättningskommittés arbete de reservbefälstraktamenten, som utgå enligt 1943 års reservbefälskungörelser, måtte provisoriskt höjas med hänsyn till de stegrade levnadskostnaderna. Ifrågakvarande traktamenten utgå med för dygn räknat, 3 kronor till underbefäl (motsvarande), 4 kronor till sergeanter och fanjunkare (motsvarande), 5 kronor till förvaltare i lönegrad Ma 6 och löjtnanter (motsvarande) samt 6 kronor till förvaltare i lönegrad Ma 8 och officer i lägst kaptens grad (motsvarande). Det synes mig skäligt, att dessa belopp, med beaktande av levnadskostnadsfördyringen, höjas med 2 kronor. Härför erfordras riksdagens medgivande. Höjningen bör genomföras samtidigt med ökningen av traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet.»

Utskottet finner det med hänsyn till den inom hotell- och restaurangnäringen inträffade prisstegringen skäligt, att en viss höjning nu företages av den enligt allmänna resereglementet utgående traktamentsersättningen. Vad i propositionen föreslagits i fråga om höjningens storlek, har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet har heller icke något att invända mot att föreskrifterna om traktamentsbeloppens förhöjning i avvaktan på resultatet av pågående översyn av allmänna resereglementet meddelas i särskild författning. Den föreslagna lydelsen av författningen kan av utskottet tillstyrkas med den ändringen, att tidpunkten för författningens ikraftträdande, på grund av att propositionsförslaget icke kunnat slutbe-

handlas av riksdagen före den 1 maj 1951, bör bestämmas till den 1 juni 1951.

Även det i propositionen framlagda förslaget om höjning av reservbefäls-traktamentena med två kronor för dygn kan utskottet tillstyrka.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

1) godkänna vid propositionen fogat förslag till förordning om höjning av traktamentsersättning, utgående enligt allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210), med den ändring i fråga om tidpunkten för förordningens ikraftträdande, som av utskottet förordats,

2) medgiva, att reservbefälstraktamentena höjas med två kronor för dygn.

Stockholm den 4 maj 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Gränebo, Iwar Andersson, Mannerskantz, Leander, Heiding, Gillström, fröken Andersson, herrar Sundelin, Näsström, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, Einar Persson, Edvin Thun och Söderquist; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Bergström, Svensson i Grönvik, Andersson i Malmö, Lindholm, Bergstrand, Pettersson i Dahl, Kollberg, Petterson i Degerfors, fröken Elmén, herrar Birke, Svensson i Alingsås, Nihlfors och Gustafsson i Stockholm.

Reservation

av herr *Nihlfors*.